

Ehdotus A 1988/UVU
Käsittelijä Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta

Mietintö, joka koskee jäsenehdotusta kriisiaikojen infrastruktuurista (A 1988/UVU)

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suositaa Pohjoismaiden hallituksille,

- että pyydetään selvitystä käynnissä olevista infrastruktuuri-toimista, joilla on merkitystä Pohjoismaille kokonaisuutena.
- että selvitetään, tullaanko yhteistyötä yhteispohjoismaisen siviili-infrastruktuurin kehittämiseksi mahdollisten kriisitilanteiden varalta vahvistamaan nyt kun Suomi ja Ruotsi ovat liittyneet Natoon.
- että selvitetään, miten yhteistyötä voitaisiin vahvistaa ja tehdä siitä aikaisempaa järjestelmällisempää sekä viranomaistasolla että poliittisella tasolla.

Taustaa

Elämme vaarallista aikaa yhteispohjoismaisen turvallisuuden kannalta. Ruotsin pääministeri ja puolustusministeri totesivat kokouksessa tammikuussa 2024 seuraavaa: "Sodan vaara on todellinen. Varautukaa siihen henkisesti. Tilanne on hyvin vakava." Keski-ryhmä on huolissaan tästä kehityksestä ja toivoo yhteistyötä vahvistettavan, jotta kehitykseen voidaan vastata.

Suomen ja Ruotsin Natoon liittymisen jälkeen on avautunut uusia mahdollisuuksia kollektiivista turvallisuutta koskevalle pohjoismaiselle yhteistyölle. Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunnalle tässä yhteydessä erityisen tärkeää on siviili-infrastruktuuri. Kriisitilanteissa rautatiet, satamat, maantiet, energiaverkot ja digitaaliset palvelut ovat täysin ratkaisevassa asemassa. Asevoimien ja puolustusliiton viranhaltijoilta on saatu viestiä siitä, että etenkin Norjan, Ruotsin ja Suomen välisille investoinneille on kriittinen tarve.

Keskiryhmän mukaan nyt on selvä tarve liikennepolitiikan ministerineuvostolle niin rauhan ajan kuin kriisiaikojen yhteispohjoismaisen infrastruktuurin sovittamiseksi paremmin yhteen. Ennen kuin ministerineuvosto on perustettu, ryhmä toivoo saavansa selvityksen Pohjoismaiden liikenneministereiltä siitä, tullaanko yhteistyötä yhteispohjoismaisen infrastruktuurin kehittämiseksi vahvistamaan mahdollisten sotilaallisten kriisitilanteiden varalta.

lanteiden varalta. Samassa yhteydessä on myös syytä tarkastella tapoja, miten yhteistyön järjestelmällisyyttä voidaan lisätä.

Valiokunnan näkemykset

Jäsenehdotus on vallitsevan maailmantilanteen valossa erittäin ajankohtainen ja noudattaa täysin priorisointeja, joita valiokunnalla on koskien kaikkien liikennemuotojen vihreää siirtymää Pohjoismaissa, yhteispohjoismaisia infrastruktuuri-toimia sekä infrastruktuurin yhteensovittamista tilanteessa, jossa kaikki Pohjoismaat ovat Naton jäseniä.

Jäsenehdotuksessa valaistaan erityisesti erillisen liikenneministerineuvoston tarvetta. Tässä tapauksessa kyse on valmiudesta, yhteistyöstä ja niin fyysisen kuin digitaalisenkin infrastruktuurin yhteensovittamisesta Pohjoismaiden välillä yhteisen turvallisuuden lujittamiseksi kriisiaikoina.

Koska virallista liikenneministerineuvostoa ei ole olemassa, valiokunta toivoo Pohjoismaiden liikenneministereiltä selvitystä siitä, millaista yhteistyötä ministerit mahdollisesti tekevät parantaakseen Pohjoismaiden valmiutta muuntaa maiden yhteenlaskettu siviili-infrastruktuuri sotilaalliseksi infrastruktuuriksi kriisiaikoina.

Valiokunta päätti kokouksessaan 27. kesäkuuta 2024 lisätä alkuperäiseen jäsenehdotukseen seuraavan että-lauseen:

että pyydetään selvitystä käynnissä olevista infrastruktuuri-toimista, joilla on merkitystä Pohjoismaille kokonaisuutena.

Maarianhaminassa 17. syyskuuta 2024

Jani Kokko (sd.)

Kim Aas (S)

Mirja Räihä (S)

Per-Arne Håkansson (S)

Stein Erik Lauvås (A)

Ann-Sofie Alm (M)

Lars Püß (M)

Liv Kari Eskeland (H)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Markku Siponen (kesk.)

Ann-Christine Frohm (SD)

Minna Reijonen (ps.)

Erling Eidesgaard (T)

Orri Páll Jóhannsson (VG)

Tor André Johnsen (FrP)